بكر آغا بلوكنده

اوراده نه‌لر كوردم

رعدلر ، زنجيرلر، زندانلر ، استحكاملر
صاتمه‌ين تدبيردر سرمايهٔ اسكات اولور
فكر حق ايلر تجلی عزم احرارانه‌ده
قهر ايدنلر ملتی معروض قهريات اولور .
عبدالله جودت

محرری :
سابق معارف مأمورلرندن :
سليمان سری

درسعادت
١٣٣٥



بكر آغا بلوكنده



اوراده نه‌لر كوردم

محرری :

سابق معارف مأمورلرندن :

سليمان سرى



حقوق مطبعه‌سی

درسعادت

١٣٣٥


LIBRARY
MAR 24 1972
UNIVERSITY OF TORONTO

بکر آغا بلوکی

مقدمه

مشارکتی متعاقب اتحاد و ترقی ارکاننك بر مدت استراحتکزین اولدقلری بکر آغا بلوکنك مقدرات مملکت ایله بویوك و مهم بر علاقه‌سی واردر .

بو محبس ظلم و بلا، انقراضه طوغرو سوروکله‌نن مملکتنك فاجعهٔ عاقبتنه کیرمدن بر چوق وطن پروران ملتك خون معصومیله‌ده تمناك در بوزندان استساف معصوم و بی کناه برچوق وطنداشلرك انین احتضار . لرینه دیوارلریله صاغیر و ابکم اولان بر بنای ظلم و شردر .

میدان سیاسته کتمدن اول بورادن کلوب کچنلر اولنکی بر قاچ کره طاتمش و تکرار احیا ایدلمشلردر .

بوزندان ظلم و بلا منبره‌دن فجیع و غمناکدر . قبرك عذابی مطرد و متمادیدر ، اونده یالکز موت ، موت محقق واردر . بوراده ایسه هر آن سزی حیاته اعاده ایدن ظالم و بی انصاف بر حیات جانکداز موجوددر .

بو اثر ، مظالم و جنایاتنك شاهد ذی حیاتی بولنه‌یغم بو تاریخی بنانك بعض فجایعنی احتوا ایدر .

بو اعتبار ایله تورکیه‌نی اضمحلال و انقراضه سوق ایدنلرك آثار جانیانه‌لرینه جانلی بر شاهد ، بو شهادت بر خاطره ، هر خاطره ایسه بر تاریخدر . بو تاریخی اخلافه اتحاف ایدییورم .



جمعیت خفیه‌نك تأسیسی

قاضی کوینده اقامت ایدییور ایدك . کمرك مأمورلرندن کمال بك نامنده‌کی برذاتله قائن پدرمك دلالتیله کوریشمش ایدم . بوذات پدرمله صیق صیق کوریشیور و اکثریا مصاحبه‌لری محرم اولیور ایدی .

بن محرم اولان مصاحبه‌لرینی اکلامق مراقنه دوشدم . قیش تقرب ایتمش ایدی . حسکی‌ده‌کی اوه نقل ایتمش ایدك . بنه کمال بك صیق صیق کلمکه باشلادی و بنم تجسسمی آرتدیردی . اوکیجه بر آز عشرت ایدیلیور ایدی ، پدرمك بولنمدیغی برصره‌ده کندیسنه پدرمله اولان صحبتنك ایچ یوزی نه‌دن عبارت ایسه اکلاتمسنی رجا ایتدم . و اوده خفی بر جمعیت تشکیل اولندیغنی و آرزو ایدر ایسه‌م ، قناعتمی دیکله‌دکدن صوکره مقصدی واجرا آتنك نه‌دن عبارت اوله‌جغنی سویلیه‌جکنی وعد ایتدی . بونك اوزرینه قناعتمی اکلاتدم .

بن قناعة اتحاد وترقی حکومتنه مخالف ایدم . بو فکر وقناعت اتحاد ترقینك نهایت بوملکتی اضمحلاله اوغراداجغنه قلبمده ، ذهنمده حاصل اولان امنیت واطمئناندن نشئت ایدیوردی .

بومخالفتك بنده سبب حصولی بروجه آتی ایدی :

بدایت مشروطیتده بر مطبعه تأسیس ایتمش ایدك اوزمانك مخالف نشریاتی مطبعه‌مزده طبع ایدیلیور ایدی . بومیانده سربستی سرمحرری حسن فهمی بکی هر کیجه دیکلردم . موحی الیه اوروپاده‌کی طرز

مساعیسنی و صکره کیملرك قهرمان حریت کسیلدیکنی برلسان تأثرله اکلاتیردی. اوصره‌لرده فدا کاران جمعیتی اعضاسنه یاپیلان معامله‌و آنی ولی ایدن حادثات سائره وبالخاصه اوتوز برمارت وقعه‌سنده‌کی اعداملر و تهدیدلر و سائر اجرا آت ظالمانه‌دن دولایی اتحاد و ترقی‌یه قارشو مخالفتی و ظیفهٔ وجدانیه تلقی ایتمشدم.

هله هیچ اونوتمام [احمد رضا بکه آچیق مکتوب] نامنده مجهول بر ذاتك برفورمه‌لق اثرینی؛ اوقومقسزین طبع ایتمش ایدك. بوندن طولایی بر کیجه ایکی ضابط اداره‌خانه‌مزه کله‌رك خائن وطن، آلچق رذیل الخ کلمه‌لریله تجاوز ایلملری وایرتسی کون دیکر برضابطك یانمه صوقیله‌رق طبع ایده‌نك طرفدن کوسترلمدیکی تقدیرده بینمده طبانجه پاتلاته‌جغنی قسمله سویلمسی قناعتمده‌کی اصابتی تقریردن بشقه بر تأثیر براقامش ایدی.

آرتق حسن فهمی‌نك و احمد صمیمك شهادتی و اشتراك غزته‌سی صاحبی حلمی بکك صمیمك اعدام اولنه‌جغی حقنده‌کی اخباراتنه معان اولان مکتوبی [سنه مطبعه‌مزده طبع اولنمشدر] بکا یالکز مخالفت دکل کندی باشمه عصیان ایتمك جسارتی‌یله الهام ایدییوردی.

بو قضایجی باشلیجه‌اداره‌ایدن نظرمده محمود شوکت ایدی. بونك دیکتاتورانی جکیلیر شی دکل ایدی، بوحکومتك دوریلمسی لزومنه‌قانعدم. بوجهتلری کمال بکه بر تفصیل اکلاتدم. بیوك بردقتله دیکله‌ین کمال بك درحال الیمی صیقه‌رق شو وجهله تحلیف تکلیفنده‌بولندی:

— حکومت حاضره‌یی فکراً ایجاب ایدرسه فعلاً خلع وقلع ایتمك، سوز ویرییورمیسك ؟

اوت دیدم و بو صورتله جمعیته اشترا کده ایتمش اولدم.

بنده، یکی کوریشدیکم دوقتور منیر ایله حمدی افندیلری کمال بکه تقدیم ایتدم . و آنلریده اشتراك ایتدیردك . آرتق هر کس طرفدار آرایه‌رق افرادی تکثیره چالیشیوردی . آوروپاده‌کی شریف پاشا ایله کمال مخابره ایدییور ایدی. و دائما افرادك تکثیرینه چالیشلیور ایسه‌ده پاره‌یه احتیاج واردییه‌رك مکتوبلر یازییوردی؛ بن کمالك ضرورتنه باقه‌رق بونك بر احتیاجدن منبعث اولدیغی بناءً علیه هیچ بر وقت مطلوب نتیجه‌نك حصول بولایه‌جغنی حس ایتدم وکمالك شریف پاشادن چکمك ایستدیکی غیر مشروع بر پاره‌یه کندمزی آلت ایتمامك ایچون حسیاتمی دوقتور منیر ایله حمدی افندی‌یه اکلاتدم . و کمال بکه بعدما جمعیت ایچون چالیشه‌میه‌جغمزی مشترك امضالی مکتوبله بیلدیردك. حالبوکه صکره بونلر کمال ایله اکلاشمشلر. شریف پاشانك کوندردیکی پاره‌یی کمال آلدیغی کبی اوروپاده صولوغی آلدی. بنم سوزیمی دیکله‌میانلرك جیبنه بر پاره کرمدیکی حالده آبداللجه‌سنه‌ده داياق ییدیلر .

یالکز شونی ایضاح ایده‌یم: بالآخره جمعیته التحاق ایدن بعض ذوات صرف وطنی امنیه‌لرله متحلی اولوب کمال کبی پاره حسیله متحلی دکللردی .



نصل توقيف اولندم

اوكون قلعه كيتمامش ايدم، بكجى قپويى چاله‌رق غايت مناسب كيرالق بر او بولديغنى وعاجلاً كيتمكلكمى سويلدى. يلكمى كيمكه بيله لزوم كورمدم همان پانطولونى آياغمه طاقدم، جاكتى صرتمه كيدم سوقاغه چيقدم . آلتى ياشنده‌كى مخدومم نزهت برابرمده ايدى .

سوقاقده تصادف ايتديكم موقع قوميسرى بك براز قره‌غوله قدر كيديله‌جكنى سويلدى. وتلفونله سرى بك قره‌غولده‌در ديه‌رك اقسراى قره‌غولنه معلومات ويردى . اوصره‌ده زواللى اوغلمه يارامازلق ايده‌جك اولورسه كنديسنك قره‌غولده توقيف اولنه‌جغنى اخطارنده بولندم . مكر بن توقيف اولنه‌جقمشم ا...

زواللى چوجق بو اخطاردن آغلادى . وبكجى چوجغى اوه قوميسرده بنى اقسرايه كوتوردى . اورادن ايكى پوليس رفاقتنده پوليس مدير عموميلكنه كوتورلدم . عزمى بك اقشام عكنه كيتمش ايدى . برمدت بكله‌دك . حيزلى آدملرله كلدى . اوطه‌سنه كيردى . پوليسلر بنى نزدينه كوتورديلر . يانته اوطورتدى .

— سزك جمعيت حقنده معلوماتكزه مراجعت ايديورز آكلاتيكز ديدى .

بنده هيچ بر جمعيته منسوب اولماديغمى سويلدم.

— جانم سزك كمال بكك ؟

— بنم كمال بكم يوقدر. فى الحقيقه برچوق ارقداشلرمك اسمى كمال

اوله بیلیر، فقط هانکیسنك مراد ایتدیکنی لطفاً سویلرمیسکز. دیدم بونك اوزرینه اوده‌کی اجتماعی ودوقتورمنیرك بقالاندیغنی و کمالك تصلسه اوروپایه سویشدیکنی سویلدی.

آرتق کتمك ممانعتز اولاجغنی آکلادم، کیفیتی برتفصیل آکلاتدم. وبوصورتله ارقداشلریمی تبریه ایتمش اولدم. هرنه‌ایسه طیشاری چیقدیغم وقت متفرقه اوطه‌سنه صوقدیلر و توقیف مذکره‌سنك یازلدیغنی کورونجه حیرت ایچنده قالدم. وسویلنه‌جك برتك سوزم قالمشدی. نزدلرینه قبول ایتسونلر دیدم. تکرار عزمی بکك یانینه کیردیکم وقت بش التی ضابط افاده‌مك نه دن عبارت اولدیغنی عزمی بکدن دیکله‌یورلر ایدی.

— بم برجرمم یوقدر. نه ایچون توقیف اولونیورم. دیدم.

— سزك معلوماتکزدن استفاده ایدیله‌جکدر. بناءً علیه مسافرةً کوندریلیورسکز دیدی فقط توقیف مذکره‌سی اولمادقجه قبول ایدیلمیه‌جکمی وبالنتیجه معلوماتمدن استفاده اولنه‌میه‌جغنی‌ده سویلدی.

طیشاری‌یه چیقدم، توقیف مذکره‌سیله برابر بکر آغا بلوکنه کوندرلدم.

توقیفخانه مأمورلغنده

نی کوتورن پولیس مأموری تسلیم اولندیغمه‌دائر امضا ایستیوردی. حبسخانه‌یه مأمور اولان ذات ایسه:

— کراناری صایی ایله ویرمه‌دیلر امضا ایتمه‌مز. جوابنی ویردی

ایسه‌ده پولیس اصرار ایتدی وزور ایله امضا آله‌بیلدی . قوردونلی اولان بو ضابط دوقتو منیری طانیرمیسڭ دییه خشین و سرت برسس ایله صوردی .

— اوت طانیرم دیدم .

— کوروسڭ هرکله، دیمجه تحملم قالمدی .

— بو کلمه‌یی سزه رد ایدرم . تأسف ایدرم . بودور مشروطیتده باخصوص مسافرهٔ کوندرلمش برقلم افندیسی حقنده سزڭ کبی قوردونلی برضابطڭ حقارتده بولونمسی شایان تأثردر .

زمینده‌کی سوزلرم اوزرینه

— طوتڭ شو حریفی دیدی،

دز حال ایکی عسکر قوللریمی ترسینه چویرمکه باشلادیلر

آوازم چیقدیغی قدر باغیردم :

— حقنی، ناموسنی مدافعه ایدنلره مشروطیتده هم حقارت ودایاق آتمق وارمیدر. زواللی مشروطیت ؟ حریت بویله‌می اولور دیدم .

بر کوزلجه دایاق یدکدن صکره آیاقلریمه باصه‌مدیغمدن عسکرلر قوللرمدن طوته‌رق بکر آغا قغوشنه ایندیروب قپوسنڭ او کنده تکمه‌لرله ایچری‌یه آتدیلر. بر اوت مندرڭ اوزرینه اوطورتدیلر وکیمسه‌نڭ بنمله قونوشمیه‌جغنی، شاید قونوشیلور ایکن کوریله‌جك اولور ایسه یوز دکنڭ آتیله‌جغنی بتون محبوسینه سویلدیلر و غاردیانلره‌ده اویولده تنبیهاتده بولندیلر . برساعت صوکره وطن خائنی کوزلکلی مصطفی وبرآز صوکره وطن خائنی انور آغا و سائره کبی کلمات تحقیریه ایله چاغیرلمغه باشلاندی .

كيندبلر عودتلرنده بنم كبی قولتوقلرده كليورلردی . آغیز بورون بر برینه قاریشمش یوزلری قان ایچنده ایدی. آیاقلرنده اولدقجه باقله‌لری ایری زنجیرلر طاقلمش آغلایه‌رق سوروننیورلردی. كیجه‌نك سكوننده بو زنجیرلرك سسی، اوچیوزی متجاوز محبوسی استیعاب ایده‌ن، قغوشده یاقیلان بش نومرو برلامبه‌نك ضیاسی ذاتاً كوندوزلری بیله قارا كلق اولان زندانمز ساكنلرینك قلبلرینه حزن و خوف و هراس القا ایدییوردی . بنده بویله اولاجغم دیه‌رك حاصل اولان قورقو اویقو اویومغه امكان براقمیوردی . اساساً پیره‌نك قوم كبی اولدیغی بریرده اویومق وجودك آلیشمه‌سنه ویاخود حیوانك طویوب چكیلمه‌سنه وابسته اولدیغی آشكاردر .



بكر آغا بلوكنك تاریخچه‌سی

اوراده آلدیغم معلوماته كوره بورایه بوناملك ویرلسی شوندن ایلری كلمشدر :

وقتیله عسكری توقیفخانه‌سی اتخاذ اولنان بومحله بلوكدن بشمه‌ده جسیم الجثه ، قوی البنیه ، جاهل ، اوقومق ویازمقدن بی بهره ، بكر آغا نامنده بر ضابط مأمور ایدلمش .

اوزمانلرده بر قباحت یاپدیغی جهتله توقیفخانه‌یه ایصال ایدیلان افرادی كلیر كلمز قارشوسنه آله‌رق استنطاق ایدر وقباحتلی وقباحتسز دایاق آتارمش . بوذات مجرملرك تأدیبی ایچون اصول قدیمه‌وجهله

بر فالاقه یاپدیروب اوطه‌سنده الك معتنا بر محله آصمش ومجازات ایدلمك ایجاب ایدنلری بو فالاقه‌یه یاتیرمغی معتاد ایدنمش ایمش .

حتی ارا صره موقوفینی تفتیش ومعاینه ایلدیکی صره‌ده « اولان راحت دوریکز ، یوقسه فالاقه‌یی ایندیردیرم» دیه تهدید ایدرمش .

او محبس ظلم واعتسافه اسمنی نام اوله‌رق براقان بو بکر آغانك دیکر بر عادتی‌ده کرك دیوان حربجه براءتنه حکم اولنان وکرك اکمال مدت ایله تخلیه‌سی ایجاب ایدن هرکیم اولور ایسه اولسون محبسدن چیقمازدن اول آغا بونی فالاقه‌یه یاتیره‌رق مکملا دوکر و :

— ایشته حریف کوردکیا بر دها بورایه کلمه

دیه‌رك حضورندن اخراج ایلر ایمش .

بکر آغانك وفاتندن صکره توقیفخانه‌یه تعیین اولنان مدیرلر ومحافظلر ایچنده بزم موقوف بولندیغمز زمانك مدیری اولان « سالم » نام معناسیله ظالم متوفایه رحمت اوقوتمش .

هیئت استنطاقیه

بو هیئتك فعالیتی کیجه ساعت آلانورقه بردن صباح نمازلرینه قدر دوام ایدر والك مهم تحقیقات کیجه‌لری یاپیلیر ، کوندوزلری پك اوقدر چالیشمزلرایدی . اساساً هیئتك رسمیسی کوندوزلری غیری رسمیسی کیجه‌لری فعالیتده بولنیور ایدی . بو هیئت تحقیقیه اولا چاغیردیغی کیمسه‌یی شویله استجوب ایدر ایدی .

— اولان نومروك قاچ ؟

بيلمیورم وياخود قورقو ايله ٧ ، ٨ ديديكنزمى؛ آكلاشيلدى كتم اسرار ايده‌جك ياتيرك فلقه‌يه امرى ويريليردى .

صوبانك عددى هيچ بر وقت اللى‌دن آشاغى دكلدى . داياق آتانلر غايت ايرى جثه‌لى ادملردرى اونلرده آرناوودلقده عصيان ايدن افراددن اولوب جزالرينى غارديانلق ايتمك صورتيله ادارهٔ عرفيه حبسخانه‌سنده كچيريورلردى . داياق ييوبده آشاغى كلنلردن برشى اوكرنمك ممكن دكل . يالكز آبدستخانه‌يه كيدييوردم عين كونده توقيف ايدلديكى حالده هنوز خبردار اوله‌مديغم قائن پدريمى كوردم . صبوامش اولديغى قوللرينى كوستردى . چوروك ليمون رنكنده ايدى . اشارتله ايشلك وخامتنى آكلاتيور ايدى . ذاتاً اشارته حاجت يوق ايدى . زنجيرسسلرى نعلى بركيردابه يوارلانديغمزه شهادت ايديوردى . هركس كبى بنده تضييق ايدلمش ، فضله اوله‌رق آغزيمه طبانجه‌صيقبله‌جنى تهديديله اخافه ايدلمشدم . وقاحجى شاقيرديلرينه معروض قالمشدم . الك زياده تضييقه وداياغه معروض اولانلر كوزلكلى مصطفى ايله حاجى كمال ومدرسيندن امين افندى ايدى .

چونكه شيخ الاسلام مصطفى صبرى افندى ايله رضا نور بكى توقيف ايتديرمك املنده ايديلر . رضا نور بكى بركارت بهانه‌سيله توقيف ايتديلر و مصطفى صبرى افندى حقنده الده ايتمك ايستدكلرى يالانجى شاهدلكه هيچ بريمز يناشميور وبوصورتله كوندرجه دايق ييور ايدك . داياق نه‌لر يابديرماز . نه كونونج حالارك حكايه‌سنى ديكله‌دم : دمموقرات مصطفى اسمنده بركنجى صوبه‌نك التنه ياتيرمشلر ، چوجغك جمعيتدن

خبری یوق، نومرو صورارلرمش ١٠، ٢٠، ٤٠ اخ دیدکجه دوکرلرمش، نهایت دوقتورمنیر برتقریب قولاغنه $\frac{٧}{٨}$ دیمش ودیاقدن قورتلدقدنصکره:

— سویله باقهلم کیملری جمیتدن اولهرق طانیورسک با خصوص بیوک ذواتدن .

دیمشلر .

دایاق بو ، دوشونمش، عقلنه کیمسه کلمامش، اقرباسندن مصطفی ناطق پاشا کلمش . هایدی مصطفی ناطق پاشانیده توقیف ایتدیلر .

چوجغی برکیجه چاغیروب قهوهلر لیمونناطالر صالون سیغارهلریله اکرام واعزازه باشلامشلر. باقمش که یالان سویلدکجه حسن معامله بر شی بیلمیورم دیدکجه دایاق وار . اویدرمغه باشلامش و دیمش که

ــ کامل پاشاده داخلدر .

مصطفی ناطق ایله برابر قوناغنه کیتدیکنی و محمود شوکت پاشانک قتلنه دائر مذاکره ایدلدیکنی ودها دیکر یالانلر اویدیرمق صورتیله جانی قورتاردیغی بر صرهده غزتهلرده پك مهم بررجل سیاسینکده داخل اولدیغی ویقینده ایزینک کشف واعلان اولنهجغی یازییورلردی. بو کامل پاشا ایچون ایدی. حریفلرك کوزلری دونمش شاید کامل پاشانک جمعیته داخل اولدیغی تحقق ایدهرك توقیف اولونهجق اولورسه کندیسنه آتیلهجق اولان دایاغك صوپاسنی هیئت تحقیقیهده مزایده یه قویییورلر و آرهلرنده آرتیرییورلر ایدی .



مظالمك انواعی

هیئت تحقیقیه آرتق اكمال وظیفه ایتمش ایدی، بتون ارقداشلرله سربستجه كوریشه‌بیلیور ایدی. هر كس نه صورتله داياق ییدیكنی و نصل مظالمه اجرا ایدلدیكنی یكدیكریمزه آكلاته‌رق و عیناً تقلیدلری یاپیله‌رق كولوشیور ایدك .

بو میانده شایان دقت اولانی طوموز طوپی ایدی .
بجاقلر زور ایله اكسه یه قدر چه‌ویلوب باغلانیور و اوزمان انسان حقیقة طوس طوپارلاق بر شكل آلیور . فقط هر انسانك بجاقلری بو لایلمقله اوراپه قدر چوزیله مدیكندن پك چوق اضطراب ویرمكله برابر تنفسی اشكال ایدییور .

ایشته بو حاله قونلدقدن صكره راست كلن طرفنه صویاپی یاطلا تیورلردی. بو حالده داياق ییه‌نلرك اكثریسی بایلیر . و بر نكه صویی اوزرینه‌دوكمك صورتیله آییلتیرلر بر سیغاره اكرامندن صوكره قازیقلامه اصولنه مراجعت ایدرك ایكنجی اشكنجه‌یه باشلارلردی .

بو قازیقلامه‌ده موقوفی دیز اوستنه چوكدیروب بجاغنك آراسنه بیلك قالینلغنده بر اودون قویمقدن عبارتدر. بر آزده‌ها تشدید ایتمك ایسترلرسه اشبو وضعیتده ایكن برده الری ارقه‌سنه باغلامق كافیدر .

ایشته بونلری بتون ارقداشلریمزه تطبیق ایتدیلر، حتی ارقداشلریمزدن برینك ضباتی یاطلایوب اوقاتیه بركمیك برندن فیرلادی بر دیكرینك صوپا هر نصلسه ایاغنك باش پارمغنه تصادفیله برابر پارمق برندن سوكولوب فیرلامش و یرلر قان ایچنده قالمشدی ، بو طرناغی ضاربلردن ژاندارمه مصطفی

افندی بر تقریب العرق صاقلامش و مجلس مبعوثانده لطفی فکری بك طرفندن مبعوثلره ارائه ایدلمش ایدی .

ضارب ژاندارمه مصطفی‌ده بزه منسوب موقوفلردن اولوب بالالتزام بر برمزه‌ده دایاق آتدیریرلر ایدی ؛ بر کون ضاربلردن عمر النی صارمش ایدی .

— نه اولدی دیه صوردم .

— ایشته سزه دایاق آتمقدن آووجم چوروردی وشیشدی . سالم بکه سوبلدم صوبانك صاپنه بز باغلاده وور دیدی یاپدم فقط بنه آجیور عفونتنی کسدیرمك ایچون لاپه یاپوب صاردم .

کوزلکلی مصطفی ایله حاجی کماله طاقیلان زنجیر محموديه كميسنه عائد بیوك باقلالی زنجیر ایدی که آنجق اوچ انسانك معاونتیله دفع حاجته کوتورولردی . بو زنجیرلر تازیفلرمه وضعیتنده ایکن یوز قیه آغرلغنده‌کی زنجیری بوینلرینه دولایه‌رق هوکرلرمش .

رضا نور بك جمعیت خفیه ادلی کتابنده دیورکه :

« گیجه اولیوردی ، هر طرفی درین برسکوت قاپلایوردی . حر انسانلر استراحته دالدقلری کبی بن ده یتاغمه اوزانوب حزین حزین دوشونیور قره خولیالره دالیوردم . آرا صیرا درینندن ، صانکه یرك دیبندن کلن زلزله سسلرینه بکزر بر حالده متسلسل زنجیرلرك فریاد جانخراشی قاراکلق وسکوتك نارین غشاسنی یریو بیرتوب زندانك هرطرفنی طولدیریوردی .

بو کچیور ، آرقه‌سندن برچغلق ، برفریاد قوپیور . آرقه‌سندن‌ده

ایسکله‌مه‌لر ، اولومه‌لر کبی شیلر کلیوردی. بر دفعه یتاقدن قالقوب نفره صوردم :

— بونلر نه‌در ؟

— کوپك اولیور ، دیدی

حالبوکه بونلر کوپك اولومه‌سی دکل برطاقم معصوم بنی آدمك اشکنجه‌ه اذالر آلتنده قوپاردقلری یورك پاره‌لایجی فریادلر ، آه وفغانلر ، برطاقم جاندن بیقدیرلمش زواللیلرك انین نومیدانه‌لری اولدیغنده شبهه یوقدی.»

ینه رضانوربك مذکور کتابك دیکر برنده شویله حکایه ایدییور:

« بك دهشتلی بوغوجی برکابوسدن اویاندم ذهابنده ایکن بر برینی ولی ایدن دکنك ضربه‌لری طراقه‌لری عقلمی باشمه کتیردی . آمان الله برزواللی یه اویله دیاق آتیلیوردی‌که ضربه‌لردن بتون زندانك بناسی صارصیلیور. دایاق صدالری ایله برابر کوکره‌یوب کوپورمش برانسانك نهیق نهودی وبربیچاره بنی آدمك زبونانه ومذبوحانه ایکلمه‌سی بربرینه قاریشییوردی. بوظلم عظیمك حضورنه‌شتنده تویلرم اوپه‌ردی. تیرتیر تیتره‌یوردم . بوطرفدن دایاق ضربه‌لرینك حاصل ایتدیکی اهتزازلر ایله ظالمك اوازهٔ غضبنك دیکرطرفدن مظلومك دود ممدود آهنك موازی بر ستون حالنده آیاقلانمش، صمت لیلدن استفاده ایده‌رك — عادل وقاهر برقوهٔ عالیه‌یه کورونمك ویرده‌کی ظلملری کوسترمك اوزره — بودار وحشتدن آهسته آهسته عرش وسماوانه دوغری یوکسلدیکنی کورور کبی اولدم .



خدمتده ایدییوردق

محبسده بزی ایشسز براقمیورلردی. هرکون قشله‌نك آلتنی واوستنی سوپورمك، صولامق، آبدستخانه‌لری تمیزله‌مك بزم وظیفه‌مزدی.
رضانور بك جمعیت خفیه کتابنده بنم ایچون شو سطرلری یازییور:
«بر کیجه بر کورولدی» بر باغریشمه‌لرله اویاندم و دیکله‌دم.
دکنك ضربه‌لری آره‌سنده بر صدای متهور باغیرییوردی:
— وور! وور!
کیت کیده او صدای وحشیانه و متهورده تعب آثاری ظهوره کلیوردی. بر آرالق دایاق سسلری کسیلدی. لکن غضبنی یکدمامش اولان وحشی «دها بیتمه‌دی» دییوردی. بر آز صوکره دایاق سسلری ینه باشلادی. نهایت ضربه‌لرك دوامنه رغماً آه و فغانلر کسیلدی. اویاندقدن صوکره یوز دکنك قدر صایدم. مضروب بایلمش اوله‌جق که سس چیقمییوردی. بر آز صوکره‌ده ضرب بیتدی.
ساعته باقدم، نصف اللیلی اوچ کچیوردی. اوف! بو تویلری اورپه‌رتن دهشتلرله اویقوم قاچدی. بوزولدم قالدم. او کیجه‌نی نصل کچیردیکمی آرتق بیلمیوردم.
«صباح اولدی. کافی السابق صوسربنلرك کورولتولری ایشیدلدی» باقدم بر آلای موقوفلر قوریدورلری صولادقدن صوکره اللرنده غوغالر و پاچاورالر اوطه‌می تمیزله‌مك اوزره ایچری کیردیلر. بونلرك بریسی ۱۹ — ۲۰ یاشلرنده برچوجق، یوزی عینی صاری بر قامپارنکی آلمش،

کوزلرنده دهشتلی عذابلرك تعبی ، آلامی اوقونوب دوریور . اولوم قورقولری لمعه‌لری آشکار کورونیوردی . سیماسنده عصبی برخسته‌لق حالی واردی .

بو چوجغك آقشاملری غازجینك آرقه‌سنده غازتنکه‌سنی طاشیان وهرکلدکجه کوزلرینك ایچنه مرحمت دیلر برنظر، بندن برشی بکلرکبی باقان کیمسه اولدیغنی اکلادم. صوکره‌دن اوکرندم. بوچوجق معارف مأمورینندن سنری بکلدو .

دیکری سویمسز سیالی، برقاریش صقاللی بر آدام ایدی . فعال اولدیغی کوزلرندن ، حرکتلرندن بللی ایدی . بونلرك برقاچی‌ده طیشاریده دوردیلر .

سویمسز سیمالی وصقاللی کیمسه بربه‌زله‌زمیق سیار ایکن یانمه‌ قاشوب فرانسزجه اوله‌رق :

— نه وقت قورتولاجغز؟

دیه‌رك مسئلهٔ معلومه‌یه کیریشدی . بن :

— سن کیمسك؟ دیدم .

— بن سزك کبی عین سببدن بوراده‌یم .

جوابنی ویردی . بن باشقه برشی سویلمدم . »

هرکون صباحلیغن ایکی ساعت قدر دوام ایدن سیلنمك وسوپورمك عملیه‌سیله اقشاملری لامبه‌لری طولدیرمق ایشلرینك غیری زمانلرده دائما اوتورییر، دوشونوردم. ذهنمه فنا فنا شیلر کلیور، کنج یاشیمده صاب ایدیله جکمدن اودوم قوپیوردی ،



غریب توقیفلر

زندانمز مشهور مظاللی، نه‌لره مطلع اولیورز. علمادن برذات بایزیدده بر قهوه‌خانه‌ده رفیقنه رؤیاسنی آکلاتیورمش و رؤیاسنده عالم اسلام آیاقلانمش، سنجاق‌شریفی چیقارمشلر، هرکسک النده کلمهٔ توحیدیازیلی بایراقلر بایزیدده اجتماع ایدییورلرمش.

بو ذ ینده برشیلر سویلیورمش، اتحادجینك بری قولاق مسافری اولمش.

بوده جمعیته منسوبدر . دیه توقیف ایتدیرمشلر . علی‌الاصول کندیسندن بر شی صورولمقسزین دیاغی ییه‌رك بکر آغابلوکنه کلدی، کونلرجه قالدی، دیوان حربه چاغرلدیغی زمان حضور محکمه‌ده بونك رؤیا اولدیغنه و بر دها کوره‌جکی رؤیاری کیمسه‌یه آکلاتمیه‌جغنه یمین ایده‌رك تخلیه ایدلدی.

ینه نافعه نظارتی خلفاسندن بر ذات حلاجیان افندینك نزدینه کیدر ؛ مسافرلری وارمش ، بو افندی‌یه بك بارد برمعامله ایدر. موی الیهك جانی صقیلیر ، ناظری کیدر ایکن تعقیب ایدر، بایدیغی معامله‌نك طوغری اولمدیغنی سرت بر لسان ایله سویلمسی اوزرینه توقیف ایتدیریلوب پولیس مدیریتنه کوندریلیر. اوراجه موجب توقیف اله برشی اولمدیغندن براقیرلر. ایرتسی کونی قلمه کیدر، فقط اوطه‌جی براقماز، بوذات شاشیرر. مشروطیتده برمأمور بلااتحاکمه و بلاسبب عزل ایدیله‌میه‌جکنی بیلدیکندن صدارته مراجعت ایدر. جواب آلاماز.

بوندن منفعل اوله‌رق برهجویه یازار، حلاجیانه کوندریر. ایشته بونك اوزرینه بالتوقیف بکر آغایه کلیر. عادات واصول متخذه داخلنده ایلجه طیاغی یییه‌رك یاتمزه کلدی. بزم ایچون مال غنائم! کللی‌فالی برافندی، البته بزم حقمزده‌کی جریاندن معلوماتی واردر. دییه‌رك ارقداشلریمی قونوشمغه تشویق ایله یاننه کیتدم. اضطرابی آکلادم وده‌ها بزك باشمزدن کچدی متأسف اولمیکمزکبی، سوزلرله اسباب توقیفنی صوردم. سویلمك ایستمدی. باقدم‌که قونوشمیه‌جغز. درحال برسیغاره اکرام ایتمکله برابر آیاقلوینك یارینه‌قدر شیشه‌رك کزه‌میه‌جکنی، هرحالده ارقداشلقمزه و معاونتمزه احتیاج حس ایده‌جکنی و شیمدیدن کندیسنه برصوغان پیشیردوب طوزلایه‌رق ایاغنه ساردیره‌جغمی و بوصورتله تخفیف اضطراب ممکن اوله‌جغنی سویله‌دم و اسباب توقیفنی آکلاتمسنی رجاینده اونوتمدم. بونك اوزرینه آکلاتدی؛ بزم حقمزده جریانك اعدام ایله نتیجه‌لنه‌جکنی ده اوکرندك.

کیجه سلام کلدی. «حلاجیانه هجویه‌یازمق هاه» دییه‌رك بو آدمی دوکدکدن صوکره لوجه‌یه قویدی. آدیغز شاشیردی. بن‌قورنازلق ایده‌رك آقشاملری سلام کلنجه‌یه قدر یاتاردم وکلدیکی زمان اویقوده ظن ایدردی. بوصورتله کیجه اوقشامه‌سندن مصون قالیرایدم. بواصوله رعایت ایتمیانلرمن ویاخودهرنصلسه آیاقده قالانلرمز دایقدن حصه‌مند اولورلر ایدی. ایرتسی کون برضابط کلدی، قلنجنی نوبتجی‌یه براقه‌رق غارداینلردن مومی الیهی صوردی، لوجه‌یی آچدیلر گارکلق، ایچروده‌کنی کوره‌رمك ممکن دکلدر برادر دیدی. الندن طوتوب

چیقاردی و آلوب گوتوردی، ایشی تحقیق ایتدك، بو ذاتك برادری دیوان حربده اعضا ایمش.

ینه بر کون کشکوللی بر ذات کتیردیلر، ایاغنی زنجیرله مشلر طوغری لوجه‌یه طیقدیلر، بو ذاتك قاپوسنی اوردم اسباب توقیفنی صوردم.

— کیت اوغلی کیت دیدی.

بن‌ده دیدم‌که،

— بابا سن سویله‌مز ایسه‌ك دفع حاجت ایچون غازدیانلره مرام آکلاتامازسك، بوراسی مظالم اوجاغیدر، بز اسکیدك سکا معاونت ایده‌لم.

بونك اوزرینه مناسترده بر قهوه‌خانه‌ده نیازی بك حقده کوروشیورلرمش. بو ذات «جانم نیازی بك‌اللهمی‌در» دیمش و بونك اوزرینه توقیف ایدیله‌رك بوقدر مصارف راهیه ایله برابر تسئلدن بشقه بر ایشی اولمیان اختیارجغزی استانبوله قدر کوندرمشلر.

دها غریب برشی: رمضانده اوروج ییانلری‌ده توقیف و دیوان حربه سوق ایدییورلر ایدی. بو میانده برده ارمنی توقیف ایدیله‌رك کتیرلمش وهرکسه یاپلدیغی وجهله آیاقلری فالاقه‌یه طاقیله‌رق دوکولدیکی برصره‌ده ایشده یاکلشلق اولدیغی و کندیسنك ارمنی بولندیغی سویلمسی اوزرینه «دایاق قورقوسیله ارتداد ایدییور» دینیله‌رك وفضله دایاق ییه‌رك یاغمزه کلدی. کندیسی غایت تحف بر آدم اولدیغندن «دیوان حربك صوپاسیله مسلمان اولدم بکا بر اسم قوییکز» دیر بزی کولدیریردی. زواللی بیرامه قدر کیمسه‌یه مرامنی آکلاته‌مادی. حبس قالدی.

خواجه‌نك برینی توقیف ایتمشلر، بوذات آمنت شرحنی اوقوتورمش،

زلف‌یاره طوقنمش، کتیردیلر باشنده صارینی اولدیغی حالده فالاقه‌یه یاتیرلدقدن صکره قنوشمزه کتیرلدی . بر مدت صکره دیوان حربه چاغیرلدی . اثنای استجوابنده افندیلر بیلیرمیسکز آمنت شرحنی دیدکده اعضادن بری «کیم بیلمز حریف بونك آیت کریمه اولدیغنی» دینجه خواجه شاشالار و تکذیبه لزوم کورمز، نه ایسه تکرار یانمزه کلدیکی زمان «چوجقلر اعدام اولنه‌جغکزه بنده ایناندم، زیرا بو حریفلر (آمنت)یه آیت کریمه دیدیلر، اکلایکز جهالتلرینی» دیدی .

دیکر برغریبه دها آکلاته‌یم. آناطولیدن، اسکلبدن اوله‌جق التی خواجه کتیردیلر ، اوزمان بقال قپو حبسخانه‌سنده ایدم، بو آدملرك آغزلرینی بیچاقلر آچمیه‌جق درجه‌ده ایدی چوق دوشونیورلر وفوق‌العاده قورقیورلر ایدی اسباب توقیفلرینی صوردم .

— امان چوجغم ایشمزبك کوتودیدیلر. رائف وسائر رفقا اصرار ایتدیلر و آکلادیلر : بو علما رمضانده مملکتلرینه کلن تیاترویه کیدلمامسی ایچون اتفاق ایتمشلر وعظ و نصیحتده بولنمشلر. قومپانیه پروتستو ایتمش متصرفده اسایشه تعلق واردر» دییه دیوانحربه سوق ایتمش. کلیرلر ایکن متصرفك بر آدمی یانلرینه صوقیله‌رق قولاقلرینه «آصه‌جقلر سزی دیمش» بونك اوزرینه بزم مسئله‌یی آکلاندق وشن وشاطر کزیندیکمزی وحتی کیجه‌سی پدزله برلکده اورته‌اویونی ترتیب ایده‌رك اکلندیکمزی کورونجه حریفلرك قورقولری زائل اولدی.



زندانده کذارش حیات

بکا تخصیص ایدیلن یاتاق اسکی اوتلری چیقمش مندرله بر بکلکدن عبارت ایدی . یصدق احتیاجنی آیاغمده‌کی فوطینلری چیقاروب اوت مندرك التنه قویه‌رق یوکسلان یره باشمی دایامق صورتیله تطمین ایدیوردم . یاتدیغم اوت مندرك ایچروسنه قاره‌لریووا یاپمش وحتی یاوروله‌مش ایدی . کیجه‌لری غایت اینجه سسلر اوت مندرك ایچندن کلیور ایدی. بر کون اوتلری قاریشدیرم بو یاورولری آتدم. والده قاره بکا دشمن اولدی، صاندیغم آنکی هر کیجه یتکه باشلادی، بو صورتله انتقامنی آلدی .

یانمده یاتان، آیقلری زنجیرلی ترکجه بیلمیان بر روم ایدی. بونك استانبولده کیمسه‌سی اولمدیغندن پك کیرلی و پیس بر انسان اولمغله برابر کندیسندن زیده وضعیتمه آجینیر ایدی . اختلاطدن منهی معقول بر اصولده یاپیورلر ایدی، اوچنجی یاتاقده‌ده ترکجه بیلمیان بر روس قومیته‌سی واردی. نه ایسه تدریجاً اختلاطدن منع ایدلمه‌من کوشه‌دی ترکجه بیانلرله کوروشمکه باشلادم. معمافیه اون بش کون ویریلان اتمکله وآلدیردیغم پینیرله تعیش ایتدم.

برکون میدانجی واسیل سفره‌یه دعوت ایتدی . اجابت ایتدم. اون بش کون صیجاق یمك یمه‌دیکمدن او قدر ذوقله کیده‌رك ییدم‌که تعریف ایده‌مم وبعدما کان قره‌وانلردن یمك ایچون واسیلك اصرار ایتمسنی تنبیه ایتدم .

آرتق یواش یواش لاابالیلکی الهٔ آلدم، کوندوزلری باشلیجه مشغله‌م غزته تدارکی ایدی، غاردیانلره او قدر یالوارمق وپاره تکلیف ایتمك فائده تأمین ایتمدی، یالکز بکر آغا بلوکنك اوست قات بناسنده قانون دائره‌سی اولدیغندن قانون افندیلر هرکون اوقودقلری غزته‌لری بوکوب باغچه‌یه آتمغی معتاد ایدنمشلردی، بنده عائله‌مك کتیردیکی چماشیر بوغچه‌لرینه صوقیلان ایکنه‌لری بریکدیردم بونلری چنکل شکلنه قویه‌رق بر ایپك اوجنه باغلادم وبرده طاش علاوه ایدرك مکمل بر غزته اولطه‌سی یاپدم، روزکارك پنجره‌من اوکنه سوق ایتدیکی غزته‌لری بو واسطه ایله تدارك طریقنی بولدم. الده ایدیلن غزته‌لری اوقور وارقداشلریمه کیزلیجه ویریردم. بو وجهله الیمه کچن غزته‌لرك نشریاتی جمعیت خفیه منسوبلرینك الك آغیرجزا ایله تجزیه‌لرنده تمرکز ایدییوردی.

دیشوندم الك آغیرجزا بالطبع اعدامدر. شیمدی ترددلریمك ازاله‌سیله حقیقتة ایرمك سوداسنه دوشدم. هریکی کلن موقوفه خارجك فکرینی، قهوه‌خانه‌لر قرارلرینی صوریوردم. آلدیغم جوابلر موقوفلرك اعدامنه دائرایدی.

کوکل اینانمق ایسته‌میور. برکون درت حقوق طلبه‌سیده توقیف ایدیله‌رك کتیرلمشلردی. بونلره‌ده مراجعتده کچیکمدم. بیلمم جزا قانوننك قاچنجی ماده‌سی موجبنجه اعدام دیمزلرمی؟

هله بر اقشام مقتول محمود شوکت پاشانك کله‌جکی خبر ویرلدی. حبسخانه‌یی تمیزله‌دك. بردنبره غاردیانك الندهٔ غایت منور برلامبه اولدیغی حالده صیره‌لرایچنده برطاقم ضابطان واوکده محمود شوکت پاشا کوروندی. ایلك باقشده بن یانیوردم. سؤال بزدن باشلادی.

جمعیتك مؤسسلرندندر . دیه تقدیم اولندم . ایشته اووقته قدر معلوماتمدن استفاده ایچون یاتدیغم ظنی طاشیرکن وضعیتم آکلاشلدی . مؤسسلر میانه‌ دخل ایدلشم. محمود شوکت پاشا‌یوقاریدن آشاغی‌یه بنی یوسوزدی .

— اوغلان سنی باباکله برابر بایزیدده صاللاندیره‌جغم دیدی .

ایکنجی موقوفلك جرمنی سویلدیلر و بوتون موقوفینك اسباب توقیفلرینی اوکره‌نه‌رك محبسدن چیقدی کیتدی . آرتق اعدام قناعتی اولدقجه قوت بولمغه باشلادی . هله اه‌کجن قره‌کوز غزته‌سنده برطاقم قاره‌لر یاپلمش واوزرینه شریف پاشا ، حسن، کمال ، رضا نور، سری، وانور اسملری یازلمشدی . قره‌کوز قوغه‌ایله صو دوکیور. حاجیواد آیاغیله أزییور. وآلتنه‌ده آمان‌قره‌کوز.ایکیسی قاچدی دیکرلرینی‌باری بوغه‌لم. یازلمامشمی ؟ آرتق اعدامزك برامر‌واقع اولدیغنه ایمان ایتدم. بوصورتله چوجق ایکن قره‌کوزده سرخوش بکرك قارشوسنه چیقان یهودی‌یه «اولومل‌ردن اولوم‌بکن» سوزی خاطرمه کلدی، بنده باشلادم أولومك اهونی‌اراشدیرمغه، عجباقاچمق‌تشبثنده بولنسه‌م‌زه‌مدن‌اوررولر؟ نوبجی‌یه‌صوردم. کرك سونکو و کرك قورشونله آیاغمدن اوراجقلرینی اوکرندم،صوك‌زمانلرمزده باغچه‌یه‌چیقیوردق. دوکمه‌جیلر جهتنه‌اولان باغچه‌دیواری‌همان‌مناره ارتفاعنده، بورادن کندیمی آتارسه‌م‌درحال‌اولورم. دیدم وبر وصیتنامه تنظیم ایدرك حاضرلاندیغم صیره‌ده یرده رنکی کونشدن صولمش برغزته پارچه‌سی کوردم . بلك اوغلنده بیلمم‌نه آپارتمانك دردنجی قاتندن مادموازلك بریسی انتحار قصدیله کندیسنی

سوقاغه آتدیغنی وکمیکلری قیریله‌رق برای تداوی فرانسز خسته‌خانه‌سنه یاتیرلدیغنی اوقودم .

عجائبا بوده اولمدی . بر نارك قادینك کمیکلری قیریلیوراولیور . بن ایسه براراك اولدیغمدن کمیکلرم واعضای سائره‌م قادینندن دها صاغلامدر دیدم . وبوصورتله انتحاردن صرفنظر ایتدم . آرتق جانله دامارلری کسمك جهتی قالدی . فقط جانه تدارکی ممکن دکل . دالغین دالغین اوکون کزندم وهیچ برقراروبره‌مدم . محکمه ختامه ایرمش وبعضیلری عرفه کونی تخلیه اولنه‌رق بنده بتون بتون مأیوسیت باش کوسترمش ایدی . هله بیرام صباحی آتیلان طوپلر فلاکتمزك دهشتنی اعلان ایدیوردی . هپمزك بوینی بوکوك دوشونیورز . اوت شیمدی بوتون عائله‌لر یکی لباسلرینی کیمشلر سوسلنمشلر ، چوجقلرینی کیدیرمشلر ، بایرام نمازندن چیقوب اوینه کله‌جك اولان عائله رئیسنه تبریك ایده‌جکلر ، مصافحه‌لر یاپیله‌جق ، بنده عائله صاحبی‌یم وبنده چوجغم وار ، بن بوشرفدن محرومم ، کیم بیلیر عائله‌م ده نه قدر محزوندر دییه‌رك دوشوندیکمز برصیره‌ده حبسخانه مدیری سالم رسمی اونیفورمه‌لرینی طاقنمش وبیاض الدیونلرینی کیمش کلدی ، بایرامزی تبریك ایتدی . هیچ بریمزدن برتشکر مقابله‌سی کورمدی . بونك کلمسی وبعض سوزلری جانمزی فوق‌العاده صیقدی . دفع اولوب کیتدکدنصکره ایرانیلرك محرمده‌کی ماتم مراسمنده آغلادقلری وجهله عمومیمز آغلامغه واتحاد ارکان ورؤساسنه بددعالر صاوورمغه باشلادق . آرتق بایرام کچمش وغزته تدارکی وخارجدن برخبر آلمق احتمالی قالمامشدی . چونکه بقال قپوحبسخانه‌سنه خارجدن کیمسه‌یی قویمیورلردی .

ایلك انتخار

آرتق امید خلاص قالمدی . قناعت وجدانیه‌م ایسه: بونلر حقلی حقسز برشی یاپمش اولمق ایچون بزی آصه‌جقلر وخلقه هردفعه یاپدقلری کبی بردهشت القا ایده‌جکلر وبو صورتله مخالفی کوکسندن تمیزلیه‌جکلر وبر ایکی سنه اولسون مخالفتسز برحیات یشایه‌جقلر. نه‌یاپملی؟ بنی خانه‌انلره و بالخاصه عائله‌مه قارشو بایزیدده صلب اولنمق آغیرکلیور، هله کیجه‌لری «بلکه بوکیجه کوتوره‌جکلردر» دییه اویویامیورم شفق آتدقدنصکره اویویوردم. آرتق اولومدن قورقوم‌قالمدی نه اوله‌جق ایسه اولسه باری‌ده قورتولسه‌م دییور و دوشونیوردم: «اسمله چاغیریله‌جغم ، بیاض کوملك کیدیره‌جکلر ، قهوه و سیغاره اکرام ایده‌جکلر، حکم قانونی اوقویه‌جقلر وصیت نامه یازمق وعائله‌مه بر دییه‌جکم اولوب اولمادیغنی صوره‌جقلر صکره هایدی وقت کلدی دییه‌رك قالدیروب سونکولرك محافظه‌سنده دارآغاجنه کوتوره‌جکلر، اللریمی آرقه‌یه باغلایوب اتحادك سهپای عدالتنه چیقاره‌جقلر. اوف نه فنا! اوله‌یم، فقط بویله تشریفاتله دکل، بویله خلقه تشهیر ایله دکل» ایشته بو ملاحظه‌لر بودوشونجه‌لر پك الیم، بك اضطراب آوردی.

نهایت بر کیجه هر زمانکی کبی اویویامیوردم . همان شفق وقتی یاقلاشمش ایدی. برآرابه کلدی، آرتق صوك کیجه اولدیغنی اکلادم، آرقداشلرم اویویورلردی، اویاندیرمق موافقمیدر دییه‌دوشونیوردم . بیهوده هیجان حاصل ایتمامك ایچون صرفنظر ایتدم . ساعته باقدم قاردیانلردن تحقیقاتمله اوکرندیکم کبی وقت حلول ایتمش‌ایدی . او

صره‌ده یانمده یاتان بر آرقداشمك چوق قوللانمسندن طوپارلاق بر شكل
اكتساب ایدن اورمه قوشاغنك بر قسمی جیبندن طیشاری چیقمش،
درحال یواشجه چكدم آلدم . محمود شوكت پاشایه خطاباً «ظالمه
حكومت پایدار اولماز . حقسزلقله ادارهٔ حكومت عاقبتی وخیم قیلار .
ایشته بر گنج سزك ایچون اولیور » زمیننده برشیلر یازدم و بو كاغدی
جیبمه قویدم. باشقه‌جه عائله‌مه‌ده بدبخت یاراتدیغمزه تأسفلر ایتدكدن
صكره اوغلمك تعلیم و تربیه‌سنه و حكومت انجمنیه‌یه الی الابد دشمن
اولمسی ایچون وكرینك او یولده تمیه ایدلسنه و حقمی حلال ایتمسنه
وانتحارك شرع شریفده مذموم ایدوكنی بیلدیكم حالده مضطر قالدیغمی
وجناب حقك مسلمانلرده بوكبی وقوعاتك تكثر ایتمامسی ایچون
اوامر شدیده ایله نهی ایلدیكی بیلدیكمی و فقط رحمتی بنم كبی
عاجزلرینه‌ده تشمیل ایده‌جكنه و كندیسنك و اوغلنه ایمانم قوی بولندیغنه
دائر بر وصیتنامه یازدم و بونی یصدیغمك یاپوقلری آره‌سنه قویدم
و برمدت قالقوب آبدستخانه‌یه كیتدم، قپوسنك كلیدی یوق ایدی بلكه
باغیریرم دیه‌رك قپونك بركیمسه طرفندن آچلماسی ایچون قپونك
آلتنه الیمه كچن براودون پارچه‌سنی صیقیشدیردم وایكنجی قپونك
یوقاریسنی تشكیل ایدن دیره‌كك اوستی اوریلی اولمادیغندن طیرمانه‌رق
بو دیره‌كك اوزرینه چیقدم، عائله‌مك كتیرمش اولدیغی قوقولی برمندیلی
كوزلریمه باغلادم، استغفار و توبه ایتدكدن صكره اوچقوری ایلك یاپوب اولا
بوغازیمه كچیردم. بعده دیره‌كه باغلادم و تكبیر ایله كندیمی صالاندیردم،
ارتق اولمش ایدم . نه بر اضطراب نه‌ده بر قورقو و نه‌ده مراسم
تشهیریه قالدی . اوت جنازه‌می عائله‌مه تسلیم ایده‌جكلر ، اونلرده

کوره جکلر. بر کنج ده حیاتدن بوصورتله افول ایده‌رك کیده‌جك.

بو صره‌ده محبوسیندن بریسی آبدستخانه‌یه کیرمك اوزره کایر. قپونك آچیلمادیغی آکلار سسله‌نیر و سس ویرلمز، قپویی ایتر یوقاریسی صاللانیر اشاغیسنده اودون اولدیغنی کلار، ایته‌رك ایچری کیرر. بنم دیلم طیشاری چیقمش چیرکین برمنظره قارشیسنده قالیر آوازی چیقدیغی قدر باغیریر، درحال دیکر محبوسینده قوشارلر، نوبتچینك قصاطوره سیله ایپ کسیله‌رك نی قورتاریرلر. محبوس بولنان دوقتورمنیر نبضنی یوقلار هنوز حرکت کورر ودرحال صنعی تنفسه باشلار بر طرفدن ده کیفیت حبسخانه مدیرینه و عسکری طبیبه خبر ویریلیر. بو وقعه اوزرینه محبوسینك کندی کندیسنه یاپدیغنی آکلامامه‌لرندن پك چوق تلاشه دوشرلر وخیلی آغلارلر واظهار تأثر وتأسف ایدرلر بایغین بر حالده اولدیغی حالده مدیر اوطه‌سنه کوتوروررلر.

سالم ایناتماز آیاغه دیکدیرر و ایله بیراقیر یره دوشه‌رم بونی بر اویون ظن ایدن ظالم افندی، اون طقوز یره‌ه چاق باطیرمه‌ی اونوتماز. باقارکه بر حرکت یوق. قانون اسماعیل رفاقتنده وبر آرابه ایله حیدرپاشا خسته خانه‌سنه کوندریرلر. نوبتچی طبیبی بالمعاینه سکرات موت حالنده بولندیغی جهتله زهرو نومرولو محله قویار [تفرشده اولمش اولان کیمسه‌لری بورایه کتوریرلر وبوراده معاینه ایدلدکدن صکره صویوب غسل ایدرلر] . بوراسنی صکره کوستردیلر واوچ کون سن بوراده یاتدك ایدی دیدیلر.

ایکنجی کوننده بوراده بایغین قالمشم. اوچنجی کونی دوقتور مراق ایتمش معاینه‌وحیاتمدن امید حاصل ایده‌رك عصبی خسته‌لقلره مخصوص

و فقط ایکی محبوسدن بشقه کیمسه بولنمیان بر قغوشه قالدیرتمش، او کون اوکله وقتی اویقودن اویاندیغی قالقدم، یتاغمده اوطوردم، باقندم اطرافم قاریولرله محاط.

— چوق شی بن خسته دکلدم نه یه کلدم عجبا رؤیامی گوریورم. دیه دوشوندم، قارشومده کی خدمتجی عسکرلردن برینی چاغیردم و بن نیه کلدم دیه سؤال ایتدم.

آناطولی ترکجه شیوه سیله «قازنون آغریمش ده اوکاسبب کلمشسوز» دیدی.

حیرت ایتدم ارقداشلرمك کافه سنك آیاقلری داباقدن یاره ایچنده قالدیغی حالده هیچ بر دوقتوره تداوی ایتدیرمدیلر بشقه صورتله خسته لنانلر اولمشدی باقدیرمدیلر دییه رکدن تعجب ایتدیکم بر صیره ده یانمده بولنان محکوم الله کوچوك بر آینه وبردی. بوغازیمی کوردم. شیشمش. درحال کندیمی طوپلادم، بن بویله برشیئه قرار ویرمش ایدم دیمك یاپمش وقورتلمشم. هرنه ایسه بو صیره ده درحال سرطبیبه معلومات ویررلر. بو آدمجکز چوجق کبی قوشه رق کلدی. استفسار خاطرده بولندی. وقارنمك آچ اولوب اولمدیغنی وهرنه ایسترسه م کتیرتدیره جکنی سویلدی. و برده رچته یازوب علاج ویردی. بجاغمده کی یاره لرك اضطرابنی حس ایتدیکمدن بونی سویلدم. امراض خارجیه طبیبنه کوسترلمه نی امر ایتدیلر. اوکون کوستردم. وتمام ایدم اون طقوز دلیك.

علاجلایوب صاردیلر قغوشمه کلدم. عملك کلمش ایدی. ییدم. کندیمی دهازیاده طوپلادم. شاقه دکل اوچ کون آچلق، ویریان یمکلرك هیچ ینی بیتیردم.

ایرتسی کون عائله‌م کلدی گوریشدم ، ایکی کوندر کلیورمش ، وهر کلیشنده حیاتده بولندیغمی اثبات ایده‌جك اولان خط دستمی ایسترمش ، بونك امکانی اولمدیغنی سویلدکلرندن فوق العاده مراق ایدییورمش .

نه ایسه بنی خسته خانه البسه‌سیله کوره‌رك هم آغلادی وهمده یشادیغمدن طولانی سویندی . زواللی اوغلم نزهت قیافتمی بکنمدیکندن آنه‌سنه صوقولیور . وکندیسنی اوپدیرمیوردی . و بنی طانیمق ایسته‌میوردی . حقیقةً خسته‌لره کیدیریلان البسه وکلاه بکا عجیب برشکل ویرمشدی آرتق بورا‌سی بکر آغا بلوکی کبی دکل ، هر نقدر قپوده نوبتجی بولوندیریلیورسه‌ده غزته اوقومق ایچون مشکلاته تصادف ایدلمیور ، نشر اولنان بوتون جرائدی آلدیرییوردم اوقویوردم .

احوال صحیه‌مده عصبیلك زیاده‌لشیور وداٸما حقسزلغه معروض قاله‌جغمی دوشونه‌رك مغموم ومکدردم .

خسته خانه‌یه کلدکدنی بش آلتی کون صوکره‌کی صباح غزته‌سنده منظوردم اولان «منیر ، نور ، طلعت ، سری نام شخصلر محکوم ایدلمشلردر» جمله‌سی بنی خیلی دوشوندیردی . التمش بوقدر موقوفیندن یالکز دردیمزك اسملرینك غزته ستونلرینه کچمسی ملعون قناعتمی تازه‌لهدی . ویکیدن انتحار فکری باش کوستردی . سلاح تدارکی ممکن دکل نه یاپمالی ؟ بولندیغم قغوش اولدقجه واسع ، بر دنبره قوشوب باشمی مرمر اولان دیواره چارپدم . بو صورتله بینمی داغتمق تشبثنده بولندم . باشمك بره‌لنمسندن بشقه بر نتیجه حاصل اولمدی .

وبو حرکتمی سرطبیبه سویلدیلر ، مومی الیه کلرك تسلی ونصیحت ایتمکه باشلادی ، عین زمانده عش وسائره ایسترسه‌م آلدیریله‌جغنی سویلدی

قازیوله باشلرنده بولندیریلان حاولولرك قالدیرلمه‌سی و وجودمده‌كی یاره صارغیلرینك چوزیله‌رك یرینه یاپشدیریجی یاقیلر وضعی تیمارجیلره تنبیه ایتدی .

آرتق صوك درجه تقید آلتنده بولندیریلیوردم. حتی محافظه‌یه مأمور سونكولو عسكر آبدستخانه‌ده یالكز قالمقلغمه مساعده ایتمیور، آلدیغی تعلیمات موجبنجه (افندی یالچیق یامیرلان) دییور ایدی .

اوت انتحاره هیچ بر وجهله امكان كورمدیكم بر دقیقه‌ده بردنبره عقلمه بر ترتیب كلدی: محاكمه ایتدم. موافق بولدم. دوقتوری قاندیره‌بیله‌جكم. صباح ویزیته‌سنه كلن دوقتور رشدی بكدن درت ماده‌لك رجامك قبولنی استرحام ایتدم و دیدم كه «دوقتور بك درت بچق آیی متجاوز بر زماندنبری ضیادن محرومم فقط بوكا احتیاج بولندیغنی تقدیر ایدرسكز، برده حمامده تراشه احتیاجم وار عین زمانده عائله‌مك بهمه حال بوكون كلمه‌سی ایچون تلغراف چكمه‌كلكمه مساعده ایدلمه‌سنی رجا ایدرم. بونلك ازرینه حمامه و باغچه‌یه مساعده ایدلدی. تراش ممنوعدر، عائله‌كزه تلغراف چكمكه حاجت یوقدر. پنجشنبه كونی كله‌جكلر دیدی.

بزم بو صورتله حسابلر هیچ صاچ ایدلدی . نه ایسه حاضرلاندم . رفاقتمه ویریلان محافظله برابر حمامه كیتدم. حمامك قورنه طاشنه باشمی چارپمق صورتیله بینیمی طاغیده بیلیردم . فقط محافظك حاكتندن ترلو چیقدیغی حالده یانمدن آیرلمیوردی . خلاصه بونیده اجرایه امكان براقلمیوردی . حمامدن چیقدم كیتدم، مساعده موجبنجه باغچه‌یه چیقدق، محافظدن ماعدا برده سونكولی رفاقت ایدیور ایدی. بر تقریب عسكری تغوشنه دالدم، بر قهوه پیشیرلسنی و بوكا مقابل آرزو ایدر.

لرسه کندیلرینه مکتوب یازاجغمی سویلدم. بوصورتله بنده بر کاغدالده ایتدم و کندیمی اولدیرملك فرصتی بولابیلیر ایسهم عائله‌مه وصیتنامه‌ملك حاضر بولونمسنی تأمین ایده‌رك برشیلر یازدم. آرتق کیجه‌لری اوقو اویومق امکانی قالمدی.

قولاقلرمه ارابه صدالری وتحفسسلر کلیور، بوصورتله اویقوم منساب اولیوردی. بر آقشام اوستی ایدی سرطبیب چاغیرتدی. اوطه‌لرینه کیتدم، پك ملتفانه بر طورله بیورلر اوطوریکز بقالم دیدی و درحال بر سیغاره ویره‌رك قهوه اسمارلادی و

— بزده‌مه نه ویره‌جکسکز دیدی.

— بنده‌کز نه ویره‌بیلیرم؟ باقیورم بك افندی حقیقة بکا آچیورسکز مسئله‌یی لطفاً آچیق اوله‌رق سویلیکز مراقدن قورتیله‌یم.

— اوغلم تخلیه اولندیکز.

— بکم بو اتحادجیلرك نه قدر حقسزلغه صوصامش اولدقلرینی اوکرندم قابل دکل براقمازلر دیدم

بوسوزم اوزرینه دیوان حربك تخلیه‌م حقنده‌کی توقیفخانه مأمورلغنه اولان مخطره‌سنی ابراز ایتدی و نزدمده قالمسنی استرحام ایتدم، بوصورتله تخلیه ایدلدیکمه مطلع اولدم. تشکرله اوطه‌دن چیقدقدنصکره قپوده بولندیریلان سونکولونك حاکا بکلمکده اولدیغنی کورونجه سرطبیبه مراجعتده بولندم، توتجی‌یی قالدیردیلر بوکابردولوایناغق ایسته‌میور اوطه‌دن طیشاری چیقوب قوریدورلرده کزینیور و بنی

ترصد ایدن کیمسه وارمی دیه تجسساتده بولنیوردم. اوت بوکبی خصوصاته لزوم قالمامشدی. ایرتسی کون طبیبك ویزیته سنده طابورجی ایدلمه‌ی سویلدم موافقت ایتدیلر و ایکی عسکرك محافظه‌سنده اوله‌رق توقیفخانه‌یه کوندرلدم. اوکون غزته‌لرده تخلیه‌مدن بحث ایدییورلردی خانه‌مه کلدم افرادعائله‌م پر سرور. قائن پدرمله دیکر رفقای محبوسینك اون بش سنه‌دن اوچ سنه‌یه قدر مختلف درجاتده قلعه‌بندلیکاره محکوم ایدیله‌رك مدللی کمیسی ایله سینوبه نفی و تبعیدقراری چیقمش ایدی بونلری حبسخانهٔ عمومیده زیارت ایتدم وتبعیدلرینه کیدنی هپ برلکده سینوبه حرکت ایده‌جك واپوره کیندلك، هپسی سـودن کیتدکلری حالده ممنون وشادان ایدیلر، اوت ظالمدن، اشکنجه‌دن خلاص اولمش ایدیلر.

نم بالاده بر تفصیل ا کلاتدیغم انتحارم حقنده رضا نوربك «جمعیت خفیه» کتابنده دیورکه:

«دایاقدن بیزار اولمقدن و ایدیلن اعدام تهدیدلرندن سری افندی عقلنی بوزوب آبدستخانه‌ده کندینی آصمش. برکت ویرسون اوارالق تصادفاً آبدستخانه‌یه کیدن بری طرفندن کوریله‌رك تخلیص ایدلمش ایسه‌ده بایغین بر حالده برمسه‌رلمشدر.

وقعه‌دن خبردار اولان سالم افندی الندهقرباج ایله یتیشوب بوحاله کلمش بر زواللی‌یی بیـله ایجه دوکمشـدر. مومی الیه قانون اسماعیل رفاقتیله حیدر پاشا خسته‌خانه‌سنه کوندرلمش و آنجق ایکی کون صکره عقلی باشنه کلمشدر. سری افندی بالذات بکا بو بیدیکی قیرباجلری دویمدیغنی سـویلدیکه فائده ... اولمسی لازمدر. زیرا مخدر اولان

حامض قاربون اووقت‌صلبدن متحصل آسفکسی ایله قانده تراکم ایتمش بولونیوردی . خسته‌خانه‌ده بوینده‌کی ایپ یری ایله قیرباجدن متحصل چوروکلر کورولوب تداوی ایدلمشدر . تداوی ایدن تیمارجیلر طبیعی بیلیرلر . »



دیوان حربده [١]

رمضان شریف ابتدالرنده ایدی . هیئت تحقیقیه تدقیقات و تحقیقاتنی اکمال ایده‌رك فذلكه‌سنی دیوان حربه تودیع ایتمشدی .
بن بو خبری بالاده عرض ایتدیکم وجهله هر آقشام قغوشلره غاردیان ایله برابر غاز تنکه‌سنی کوتوردیکم کونلردن برنده‌قانونقغوشندن بر تقریب آشیردیغم غزته‌ده کورمش و آرقداشلریمه درحال خبر ویرمش ایدم .
برکون دوقتور منیر ، حافظ سامی وحمدی افندیلرله قائن پدریمی چاغیردیلر ، بونلرك دیوان حربه کیده‌جکلرینی خبر ویردکلرندن آرتق محاکمه‌یه باشلاندیغنی آکلادق .
هپ هیئت تحقیقیه‌ده کوردیکمز معاملاتدن ، چکدیکمز اشکنجه‌لردن کوزیمز اوقدر ییلمش ایدیکه ، دیوان حربكده هیئت تحقیقیه کبی حدت ایله بزی ، ضرب واشکنجه ایده‌جکنی ، ینه دوچار عذاب ایدیله‌جکمزی دوشونیور ایدك . محاکمه‌یه کوتوریلانلرك تکرار بولندیغمز زندانه کتیریلمیه‌جکنی سویلدکلرندن دیوان حربده نه کبی بر معامله‌یه معروض قالدقلرینی آکلامق ایچون شویله بر تدبیری دوشوندك و قرارلاشدیردق :
ایلك محاکمه‌یه سوق اولونان ارقداشلرك عودتلرنده پنجره‌مزك

---

[١] اولجه درجی سهواً اونودلمشدر .

اوكنندن كچركن اكر حسن معامله كورمش ايسه‌لر فسلرينى آرقه‌يه طوغرى كيملرى ، عكس تقديرده ، يعنى اوراده شدت وظلم كوره‌رك اميد نجات اولمديغنى حس ايتدكلرى حالده فسلرينى قاشلرى اوزرينه اكملرى وبو صورتله جريان حالدن خبردار ايدلمه‌مز تقرر ايتمشدى .

ديوان حربه كوتوريلان درت آرقداشمز ، ايكى ساعت صوكره پنجره‌مزك اوكنندن كچه‌رك بشقه بر قوغوشه كتورولدى. بونلرك، فسلرينى آرقه‌يه طوغرى كيمش اولملرى جمله‌مزده انشراح قلب واميد حاصل ايتدى. ايرتسى كون ديكرلرى چاغيريلوب محاكمه‌يه سوق اولندى. آنلرده مرتب پاروله وجهله فسلرينى آرقه‌يه كيمش اولدقلرى حالده پنجره اوكنندن كچديلر .

اوچنجى پوسته‌ده بن‌ده چاغيرديلر. اولجه محاكمه‌يه كيدوب كانلرك ويردكلرى اشارت جمله‌مزده بر درجه‌يه قدر متانت قلب حاصل ايتمش وقورتلق احتمالى قوتلنديرمش اولديغندن يكده تلاش ايتميوردق . بوندن بشقه برده حوادث طويمشدق : كويا انكلتره سفارتى حربيه نظارتنه مراجعتله برائت و تخليه‌مزى التماس ايتمش ايمش . بو خبرك طوغرى اولوب اولمديغنى صكره‌دن‌ده تحقيق ايده‌مدم .

كرك ارقداشلرك پاروله‌لرى وكرك بو حوادث تأثيرى ايله قلبمزده اميد نشوونما بولديغندن بن اوكون بيوك بر متانت كوستردم .

كوزلكلى سعيد افندى ايله برابر ديوان حربك ياننده‌كى پاراوانه ايله آيرلمش اولان محله ادخال اولندق. برمدت صكره اولا سعيد افندى وبعده بن محكمه‌يه كيردم . مختلف رتبه‌ده اون ايكى قدر اعضا صره

ایله اوطورمشلردی مظنونلر ایچون یالدیزلی برماصه‌نك اوکنه قونلمش اولان صندالیه‌یه اوطوردم ، رئیس سرت ، عاتا تکدیر ایدرکبی برسسله اسمی ، یاشمی ، هویتمی صوردی .

بعده جمعیت خفیه‌نك تأسسنده‌کی مقصده وصورت تشکلنه دائر بر طاقم سؤاللر ایرادینه باشلادی . عین زمانده اعضالرده ایراد سؤال ایدییور . هانکیسنه جواب ویره‌جکمی بیله‌میوردم ، عادتا شاشیرمشدم اوصره‌ده صاغ طرفده اوطوران یوزی چیچك بوزوغی بر ضابط بکا حمایه کارانه بعض سؤاللرده بولنغه باشلانجه دیکرلرینه جوابدن صرفنظر ایده‌رك مومی الیهه توجیه خطاب ایدییور ، آرا صره‌ده دیکرلرینه جواب یتشدیرمکه چالیشیوردم .

نهایت رئیسك :

— بشقه بر شی دیه‌جکك وارمی ؟

سؤالی دیوان حربجه محکومیتمه قرار ویرلدیکنی احساس ایتدی . نه کبی بر جزایه چاپدیریله‌جغمی دوشونه‌رك محکمه‌دن چیقدقم . بنی ده زندانه کوتورمیوب اولجه محاکمه ایدلمش اولان ارقداشلرك قونلدیغی اوطه‌یه کوتوردیلر . اوراده بولنانلرك جمله‌سی شن و شاطر برحالده ایدیلر . بوحال بکاده سرایت ایتدی . قلبم منشرح اولدی . آشاغی زندانده‌کی یتاغمی ، اسکی اوت مندری دیکر بر محبوسك صرتنه تحمیل ایله کتیردیلر وبکا تسلیم ایتدیلر .

قارشومزده کی اوطه‌ده « رضا نور » بك اوتوریوردی . آشنالق ایده‌رك اوزاقدن اوزاغه کوز اشارتی ایله قونوشیور ایدك .

چونکه طوپال زاده عثمان بکله اوطه‌سنی تمیزله‌دیکمز زمان بنی طانیمش و آشنامز اولمشدی .

او کیجه بردنبره خسته‌لنمش ایدم . قارنمده صانجیلر اولدیغی حالده یاتمش اویومشدم . بردنبره اویاندم . دفع حاجت لزومی کورونمشدی . قوغوشلك یابانجیسی اولدیغم و عادتی بیلمدیکم جهتله سرعتله قاپودن فیرلایه‌رق تمشایه قوشدم . نوبتجی آیاقده اویومشدی . اویانوبده کندینی طوپلایانجه‌یه قادار بش اون آدیم قدر اوزاقلاشمشدم .

نفر آرقه‌مدن قوشه‌رق سونکی ایله اورمغه طاوراندی .

غلیظ کلمه‌لرله « قاچارسین ها » دییوردی . قاچمق ایسته‌مدیکمی ، کوریلان لزومی اکلاتدم . بونك اوزرینه دیدیکه :

— اونی بکا خبر ویریرسین . بن ده ؛ دودوکله پوسته چاغیریرم . برابر کیدرسین .

— پك اعلا ، هایدی پوسته چاغیرده کیده‌یم دیدم . کیجه‌یاریسی هرکس اویومش اولدیغندن متعدد دودوك سسلرینه کیمسه جواب ویرمیوردی .

اوت ؛ پوسته بکله‌ییلان نفر درین اویقوسنده مملکتنده‌کی نشانلیسیله اوغراشیورمش . بلا فاصله چالنان دودوك سسنی ایشتمه‌مسی بو سببدن ایلرو کلدیکنی اکلاته‌رق بر آز دها وقت کچیردیلر .

او صره‌ده بنم‌ده احتیاجم یواش یواش قالمیوردی . نهایت پوسته کله‌رك حلایه کیندك . اوراده تمیزلنمك ایچون ایچه زحمت چکدم .

ایرته‌سی اقشام نوبتجینك یاننه یاقلاشه‌رق نره‌لی اولدیغنی صوردم .

بروسه‌لی ایمش . بونکله همشهری چیقدق . دیدمکه :

— سن همشهرم اولدیغك ایچون طبیبی بکا ایولك ایتمك ایسته‌رسین. بکا کیزلیجه برغزته کتیره‌بیلیرمیسك .

نفر، ایرتسی اقشام چیزمه‌سنك ایچنه صاقلایه‌رق کتیردیکی غزته‌یی بکا ویردی . اوقودقدن صکره بر تقریب رضانوز بکك اوطه‌سنه آچیق قاپودن آتدم .

آرتق بزه قارشی اسکی شدت قالمامشدی، یمکدن اول بغچه‌یه چیقاریه‌بیورلر . هوا آلیوردق. بتون بونلری فال خیر تلقی ایدییور، بزی چوق ایجته‌دکلری ایچون شیمدی تطییب خاطرده بولونیورلر دیوردق .

فقط وقتلر کچیور ، هنوز تخلیه‌مزه دائر بر اثر ظهور ایتمدیکندن بنده ینه مراقلر اویانمغه باشلامشدی .



زندانده رمضان حیاتی

توقیفمزدن درت آی کچمش ایدی . رمضان شریف کلدی . هنوز محاکمه‌یه سوق ایدلمامشدك . الك زیاده صبرسزلقله بکله‌دیکمز شی محاکمه‌مزك اجراسی ایدی . چونکه نتیجه‌سنده یا تخلیه ایدیلور و یاخود محکوم اولور ، بو دوشونجه‌دن ، اندیشه‌دن قورتیلورز دییور ایدك .

محاکمه‌مزك رمضان ایچنده اجرا اولنه‌جغی اکلاشیلدی . رمضانی تصل کچیره‌جکمزی مذاکره‌یه باشلادق . بعضیلرمز بو شرائط دائره‌سنده اوروج طوتیله‌میه‌جغنی بیان ایدییور ، بعضیلریمزده اوروج طوتمدیغمزی بهانه ایده‌رك ینه بزی دوکه‌جکلرینی اثبات ایلیوردی . اساساً صوفی اولانلر ، خارجده‌کی رمضان حیاتنه اولدیغی کبی حاضرلانیورلردی . قوانوزلرله رچللر کلیور ، جوربه ویموزطه پیشیرمك ایچون تجربه‌لر ومحنلر کتیرتیورلردی.

بن موقوفینك الك کنجی اولدیغم جهتله بقالقپو حبسخانه‌سنده‌قائن پدرله قهوه‌جیلك ایدییور ایدك .

رمضانك ایلك کیجه‌سی - ایکی کیشی مستثنا اولدیغی حالده - جمله‌مز اوروج طوتمغه قرار ویردك . ایرتسی کون اوروجلی ایدك .

مطالعه ایده‌جك نه بر غزته و نه‌ده کتاب اولمدیغی کبی کلن کیدن احباب ده بولونمدیغندن وقت کچیره‌جك بر واسطه‌مز یوقدی .

قارشولقلی قوتلش اولان اوت مندرلرك آره‌سنده یارم آرشون اوکنده و ایکی مترو قدر طولنده بر کچید اولدیغندن بوراده کزینیر ایدك .

بر صاغه بر صوله کیدر طوریردق . چونکه دیزلریمزله طوتلسی تهلکه‌سنه معروض قالمامق ایچون طولاشمق لازمدی .

اقشـام اوزری بزم قهوه مشتریلری برر برر منغالده کیمی چوربا و کیمی بورطه پیشیریر، طوپ آتیلنجه‌یه قدر افطار احضار ایدیلوردی.

طوپ آتیلنجه اوروجلر بوزیلور و بزم اوجاق ایشلمکه باشلاردی ا. عین زمانده بر چوق مشتریلریمز ساده، شکرلی قهوه ایسـته‌رلر، بنی بتون بتون شاشیردیررلردی !. بوتلاش ایله بعض قصـورلریمه‌ده کیمسه عطف اهمیت ایتمز و بنم خاطر ایچون قهوه‌جیلك ایتدیکمی بیلدکلرندن نقصانلریمه آلدیرمازلردی . حاصلاتده فنا دکلدی.

ایلك اقشام نمازینی جراح پاشـا خطیبی قیلدیردی. نمازدن صکره مصاحبه‌یه باشلادق . یاتسو یاقلاشدیغی زمان حافظ کمال افندینك اخطاری اوزرینـه هرکس یکیدن آبدسـت آله‌رق یاتسـویی و تراویحی قیلدق؛ ختـامنده ظالمره هم آواز اوله‌رق لعنتلر ، بددعالر یاغـدیردق .

جناب حق بودعامزی قبول بیورمش که بزی اویله محبسلره طولدیران اتحادجیلرك بیوکاری بوسنه رمضان شریفی محبسده کچیریورلر . ظالم « سالم » لك سرخوشلغی رمضان شریف مناسبتله انقطاعه اوغرادیغندن کیجه‌لری یانمزه کلیور، دیلیله و قرباجیله بزی حاشلامیوردی . کمرك کتبه‌سندن نورالله بکله حافظ کمال افندی و سـائر ارقداشلر شرقیلر اوقیور و تقلیدلر یاپه‌رق اکلنیوردق. بزی دوکن غاردیانلرله‌ده دوست

اولمش ، احبابلمی ایلرولتمش ایدك . مدت عمرلرنده تیـاترو ، اورته اویونی کبی شـیلری کورمامش اولان بو آدملر قائن پدریمـك ترتیب ایلدیکی اورته اویونی‌سیرایدرك پك بکنمشلردی. حتی ایچلرندن بری قائن پدره :

— سکا انور بك دکل انورپاشا دیملی، بوقدر معرفتلی ایمش‌سك‌ده بز بیله‌میوردق . دیمشدی.

اوت، قائن پدر بدایت توقیفنده انور اغا صکره افندی، بك و دها صکره‌لری انور پاشا دیه چاغریلیوردی .

قائن پدر محبوسینك تخفیف آلامنه فوق‌العاده غیرت ایدیور ، تحـف حکایه‌لر ا کلاده‌رق، تقلیدلر یاپه‌رق جمـله‌مزی کولدیریوردی. بز رمضانی بوصـورتله کچیرمکده ایکن بالاده بر تفصـیل حکایه ایلدیکم وجهله محاکمه‌مزه باشلاندی .



زنданده بشقه قومیته‌لرده واردی

بکر اغا بلوکی جرائم مختلفه اربابی ایچون عادتا بر مشهر ایدی . مختلف قومیته‌لره منسوب اشقیاده واردی . بونلرك ایچنده سلطان سرایلرینی صویان ، اوروپاده ، امریقاده بیوك خرسزلقلر اجراسیله شهرت قازانان بری‌ده موجود ایدی . ارقداشلری حین توقیفلرنده فراره موفق اولدقلری حالده بو ، یقایی اله ویرمش بلوکه کتیرلمشدی . طانیدیغی کیمسه اولمدیغی جهتله جداً محتاج اعانه بولنیوردی . بونك اوروپانك اك یوکسك طبقه‌لرینه مخصوص طاللرده ، اوتوموبیللر ایله گزه‌رك ذوق و صفادملری کچیردیکنی بیانلرده واردی .

بوندن بشقه برده روس قومیته‌سی واردی . ایکی آیاغنده‌کی پرانغه ایله قالقوب دانس ایدر ، زنجیرلرك صداسنی بر آهنك مخصوصه اویدیریر بزی کولدیریردی . بر ارمنی طاشناقسغانی‌ده واردی صامسوندن کوندرلمشدی . استانبولده هیچ بر بیلدیکی یوقمش . دها برچوق آدملر واردی .

هله یونان قومیته‌لرندن پاپادوبلو نامنده‌کی ذات توقیفندن بری قطعیاً کیمسه ایله ترکجه قونوشمامش ایدی ، نم انتحار ایده‌جکمه مطلع اوله‌رق بر کون محبسمزك تنها بر [illegible] ترکجه اوله‌رق بوفکردن وازکچمکلکی و هر حالده قورتیله‌جغمی تأمین ایدرك قونوشمش ایدی .

بالاده حکایه ایلدیکم وجهله تخلیه ایدلدکدن صکره زندان ارقداشلرمدن بر خیلیسنی کوردم اونلرله اوفلا کت ساعتلرینی دردلشدك . بزی اوحاله قویانلره قارشی قلبمزده‌کی آتش کین و غیظی شدتلندیردك .

خاتمه

اثری مطالعه ایدن ذوات بنم بر قاچ کره محقق و قطعی اولوملردن قورتولدیغمی کوردیلر .

بو نجه حائز اهمیت دکلدر . چونکه بویوك و غیر قابل تلافی فلاکتلر قارشوسنده شخصك حیاتی و یا حقسز اعدامی تالی بر اهمیتی حائزدر .

بوکون مملکت محو اولدی . مملکت اولیور . بو اعتبار ایله بن بنی دکل مملکتی قتل واعدام ایدن جانیلری اعدام کرسیسنده کورمك ایسته‌رم .

چه‌سودکه بو ذواتك الله بنامی بوکون کیم بیلیر هانکی رفاه‌حالك نوازشلری اراسنده‌ذی‌حضور ومستریح یشایورلر .

بو حیاته غبطه دکل لعنت ایدرکن بیکلرینك حالا مملکتده رفاه واقبال ایچنده بولندیغنی کوره‌رك مأیوس ومتألم اولیورز .



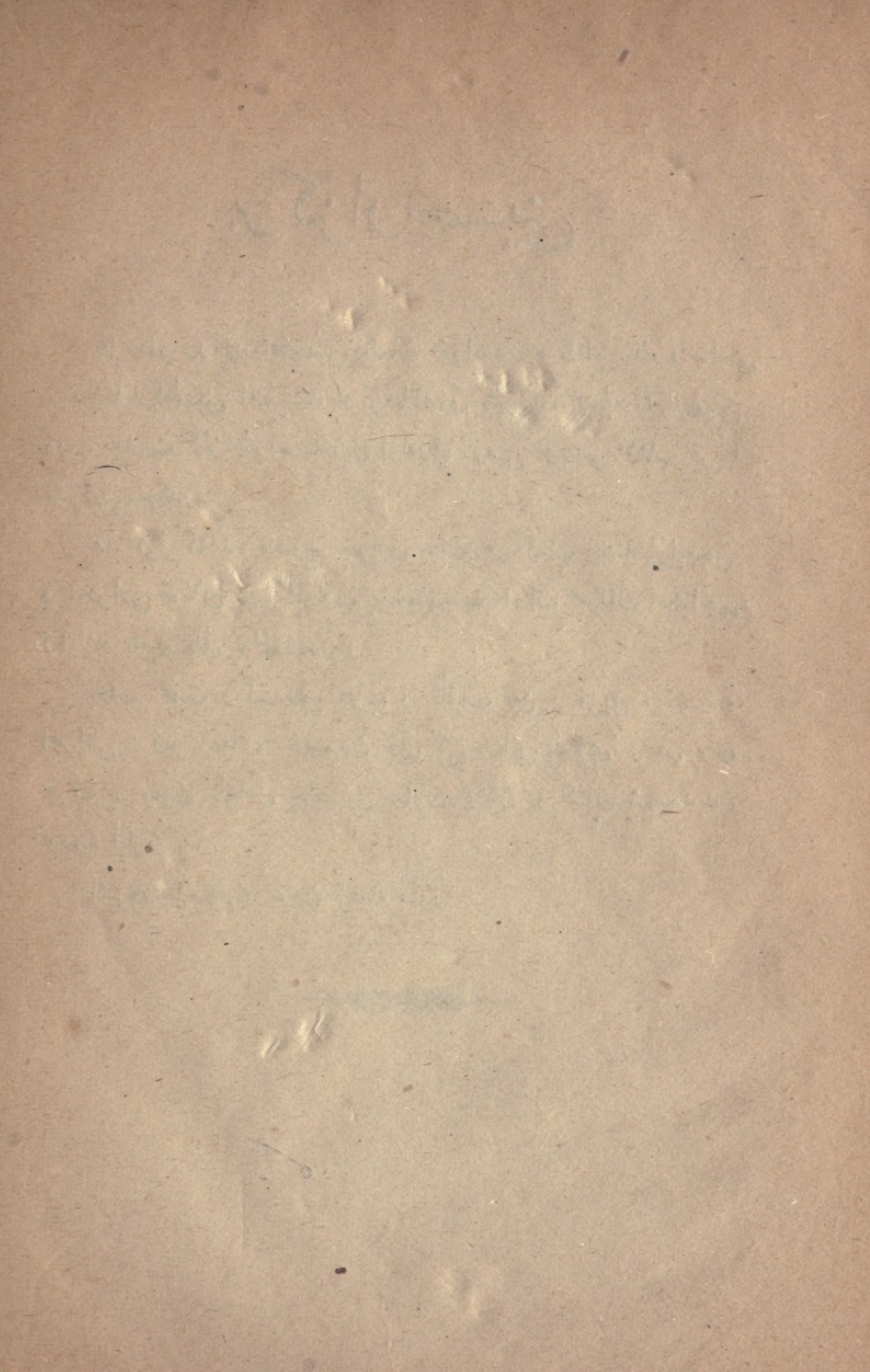
بر کزار حسینی

علم جفر ورمل متخصصی علمای خواصدن « طالع سال » صاحبی سید سلیمان الحسینی افندینك بو کره بالاده کی نام ایله اولجه نشر ایلدیکی درت جلدلك کنزالخواصه ذیل اوله رق یازمش اولدیغی کتاب قریباً نشر ایدیله جکدر .

مذکور کتابده مندرج خواص جلیله هر کسك ایشنه یارایه جق و اجراسی قولای شیلر اولوب بوخصوصده ارباب مراقك احتیاجنی تطمینه تمامیله کافی بولنمقده در .

جلب محبت و تسخیر قلوب ، تألیف بین ، تفریق ، تشفیهٔ امراض ، قهر اعدا ، خصمدن توقی کبی مسائلی محتوی و هر بری مجرب بر چوق خواص جلیله یی حاوی اولان بو کتابی شیمدیدن توصیه ایلرز .

نشری غزته لرله اعلان ایدیله جکدر .



فیئاتی ۱۰ غروشدر

حال واستقبال

طالع سال وکنز الخواص صاحبی سید سلیمان الحسینی افندی

علم جفر ورمل متخصصی علمای خواصدن وسنین وفیره‌دن بری نشر ایتدیکی آثار عدیده‌سی، بیانات وکشفیات کثیره‌سی ایله بتون ممالک عثمانیه‌ده شهرت تکبیر اولان سید افندیء مومی الیه ایکی اوچ سنه‌دنبری اختیار سکوت وانزوا ایلمشدی.

بوکره بر چوق اخوانک ابرام واصرار اوزرینه ینه حال واستقباله عائد بیاناتده بولنمغه قرار ویره‌رك ارباب مراق ورغبته ایفای خدمته باشلامشدر. انجق بر مدت صکره کشاد ایده‌جکی یازیخانه‌ده اصحاب مراجعاتی قبول ایتمك اوزره شمدیلك تحریراً حل مسائله مباشرت ایتمشدر.

باب عالی جاده‌سنده اورخان بك خاننده حقوقیه مطبعه‌سنه کوندریله‌جك تعهدلی مکتوبله حال واستقباله عائد ایراد اولنه‌جق سوأله افندی مومی الیه ٤٨ ساعت ظرفنده ینه تعهدلی اوله‌رق جواب ویره‌جکدر.

دقت — یازیله‌جق مکتوبده سوأل صریح اولملی، صورانك اسمی والده‌سی وپدری اسمی ایله تقریبی سنی یازلملی، جواب ایچون آدرس محرر بولنملی در.

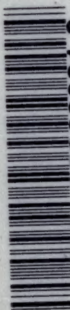
رمل ایله حل ایدیله‌جك مسائل ایچونده اوتوز، جفر ایله حل ایدیله‌جك مسائل ایچونده آلتمش غروش کوندرلملیدر.

ملاقات آرزو ایدنلر تحریراً مراجعت ایدرلر ایسه بر وقت وموعد تلاق تعیین اولنور.








3 1761 05262921 9